

Kunnanhallitus on antanut kokouksessaan 20.12.2022 (§ 238) talousarvion täytäntöönpano-ohjeet vuodelle 2023 toimialoille noudatettaviksi. Sitovuustaso käyttötalousosassa valtuustoon nähden on ulkoisten toimintatuottojen ja –kulujen erotus (netto) toimialoittain. Tuloslaskelmaosan sitovuustaso on rahoitustulojen ja –menojen erotus (netto) koko kunnan tasolla sekä verotulot ja valtionosuudet.

Rahoitusosassa sitovia eriä ovat antolainauksen, lainakannan ja oman pääoman muutokset. Investointien määrärahat ovat käyttömaisyryhmittäin sitovia valtuustoon nähden (netto). Talousarvion sitovuustasot on esitetty talousarviokirjassa.

Käyttötalousosa

Sivistyspalvelut, varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot:

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut perustuvat lakiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016). Laissa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista säädetään kunnan järjestämässä päiväkotij- ja perhepäivähoidossa perittävistä asiakasmaksuista. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain perusteella maksun suuruus määräytyy varhaiskasvatukseen varatun ajan, perheen koon ja perheen tulojen perusteella.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia (1503/2016) muutettiin 1.3.2023 siten, että asiakasmaksuja alennetaan korottamalla maksujen perusteena olevia tulorajoja 33 prosenttia.

Varhaiskasvatuksesta perittävä enimmäismaksu on ensimmäisen lapsen osalta enintään 295 euroa kuukaudessa ja alin perittävä maksu on 28 euroa. Toisesta lapsesta perittävä maksu on enintään 40 prosenttia nuorimman lapsen maksusta eli enintään 118 euroa kuukaudessa. Seuraavien lasten maksu on 20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajat muuttuvat lakimuutoksen vuoksi seuraavasti:

Perheen henkilömäärä	Tuloraja 1.8.2022 euroa / kk	Tuloraja 1.3.2023 euroa / kk	Maksuprosentti
2	2 913	3 874	10,7 %
3	3 758	4 998	10,7 %
4	4 267	5 675	10,7 %
5	4 777	6 353	10,7 %
6	5 284	7 028	10,7 %

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajojen muutokset alentavat asiakkaiden maksamaa varhaiskasvatusmaksua. Kuntaliiton mukaan muutoksen johdosta kuntien maksutuottojen arvioidaan alenevan noin 70 miljoonaa euroa. Pälkäneen kunnan sivistyslautakunta on päättänyt uusista asiakasmaksulain mukaisista asiakasmaksuista 6.2.2023

(§ 4). Pälkäneellä maksutuotot vähenevät noin 80 000 eurolla vuoden 2023 talousarvioon nähden (240 000 euroa TA2023). Maksutuottojen menetys kompensoidaan kunnille kohdistamalla aiempaa suurempi osa yhteisöveron tuotosta kunnille.

Hallintopalvelut, lounaslippujen myyntituotot:

Henkilöstöpalveluiden kustannuspaikalle ei ole budjetoitu ollenkaan lounaslippujen myyntituottoja vuodelle 2023. Myyntituottojen arvioidaan olevan noin 12 000 euroa vuonna 2023, joten se on tarpeen lisätä tuloihin.

Henkilöstökulut, koko kunta:

Pälkäneen kunnan vuoden 2023 talousarviossa on varauduttu henkilöstökulujen nousuun 3,6 prosentilla vuoden 2022 toteumaan nähden. Kunta-alan palkkaratkaisujen myötä henkilöstökulut kasvavat kuitenkin todellisuudessa 4,85 prosenttia vuoteen 2022 nähden, minkä vuoksi Pälkäneen kunnan vuoden 2023 talousarvion henkilöstökuluista uupuu noin 1,2 prosenttiyksikköä määrärahoja. Puuttuvien henkilöstökulujen yhteismäärä on noin 137 000 euroa ja tarkempi erittely alla toimialoittain:

Hallintopalvelut	n.8 000 euroa
Talous- ja tukipalvelut	n. 16 000 euroa
Elinvoimapaalvelut	n. 7 000 euroa
Sivistyspalvelut	n. 92 000 euroa
Tekniset palvelut	n. 7 000 euroa
Vesihuoltolaitos	n. 3 000 euroa
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu	n. 3 000 euroa
Maankäyttö ja kaavoitus	n. 1 000 euroa

Kunta-alan palkankorotukset vuonna 2023:

Kunta-alalla on tulossa kesäkuussa maksuun 2,2 prosentin yleiskorotus sekä 0,7 prosentin suuruinen paikallinen järjestelyerä. Samaan aikaan tulee maksuun myös palkkauksen kehittämissuunnitelman mukainen 1,2 prosentin paikallinen erä. Lisäksi kesäkuussa maksetaan perälautatarkastelun mukainen 467 euron kertapalkkio niille kunta- ja hyvinvointialojen työntekijöille tai viranhaltijoille, jotka täyttävät sopimuksessa mainitun työssäoloehdon. Lisäksi KVTESin liitteen 5 ja OVTESin osio G:n piirissä oleville, kuten varhaiskasvatuksen henkilöstölle, maksetaan erillinen kertapalkkio. Tämä kertapalkkio on eri liitteiden tarkoittamille henkilöille 120 ja 150 euroa. (kunta- ja hyvinvointialueuetyöntekijät KT, 15.3.2023.)

Tuloslaskelmaosa

Rahoitustuotot:

Tällä hetkellä korkojen noususta johtuen pankkitilillä olevista rahoista saadaan korkotuottoa, jota ei ole kuitenkaan budjetoitu vuodelle 2023 varovaisuuden periaatetta noudattaen. Lisätään tuloarviota korkotuottojen osalta 100 000 eurolla vuodelle 2023. Kunta on myös saanut alkuvuonna takautuvasti syksyn 2022 korkotuottoja, mikä nosti kertaluonteisesti korkotuottojen määrää huhtikuussa. Korkotuotot eivät näy vielä 1-3/2023 - tuloslaskelmassa.

Verotulot:

Vuoden 2023 talousarviossa kunnallisveron tuotoksi on budjetoitu 10 660 000 euroa, yhteisöveron tuotoksi 1 352 000 euroa ja kiinteistöveroksi 2 430 000 euroa. Yhteensä verotuloarvio on 14 442 000 euroa.

Kuntaliiton tuoreimman veroennustekehikon mukaan Pälkäneen kunnan verotuloiksi arvioidaan yhteensä 15 060 000 euroa eli noin 618 000 euroa talousarviota 2023 enemmän. Ylityksestä merkittävin osa, 460 000 euroa aiheutuu kunnallisverosta. Kiinteistöveron muutos on 151 000 euroa ja yhteisöveron muutos + 7 000 euroa talousarvioon nähden. Kunnan alkuvuonna saamat verotilitykset puoltavat verotuloarvioiden nostamista vuoden 2023 talousarvion tasosta edellä mainituilla summilla. Verotulojen toteumaprosentti on 35,5 % 1-3/2023 koko vuoden talousarviosta. Kumulatiivinen ylitys on peräti 1,5 milj. euroa. Verotulojen ylitys johtuu niin sanotusta ”verohännästä”, sillä kunnat ovat saaneet vielä alkuvuonna 2023 kunnallis- ja yhteisöverotuottoja aiempien vuosien korkeimmilla tulosveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla. Korkeammat verotulot painottuvat erityisesti tammikuun ja helmikuun tilityksiin.

Valtionosuudet:

Kunnanahallitus on käsitellyt 24.1.2023 (§ 10) kokouksessaan peruspalvelujen valtionosuuksia, veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksia sekä opetustoimen valtionosuuksien rahoitusta koskevat päätökset. Talousarviossa 2023 huomioidut valtionosuudet (kirjanpidolliset) ovat yhteensä 3 940 255 € (kunnan peruspalvelujen valtionosuus 3 494 608 €, veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus 1 228 202 € ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet -782 555 €).

Valtiovarainministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön päätösten mukainen Pälkäneen kunnan (kirjanpidollisen) valtionosuuden määrä on yhteensä 218 996 euroa vuoden 2023 talousarviossa arvioitua suurempi, minkä vuoksi edellä mainittuja valtionosuuden eriä tulee tarkastaa päätösten mukaisiksi. Valtionosuuksien toteumaprosentti 1-3/2023 on yhteensä 26,4 ja kumulatiivinen ylitys noin 55 000 euroa talousarvioon nähden.

Muutokset vuoden 2023 talousarvioon:

- opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta lisätään 183 248 euroa (maksu pienenee tämän verran, koska VOS negatiivinen)
- veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta lisätään 43 985 euroa
- kunnan peruspalvelujen valtionosuutta (ilman tasausta) vähennetään 2 523 euroa
- verotuloihin perustuva valtionosuuden tasausta vähennetään 5 714 euroa

Kaikkien esittelytekstissä mainittujen talousarviomuutosten vaikutus Pälkäneen kunnan vuoden 2023 talousarvioon on yhteensä 731 996 euroa positiivinen.

Toimivallan peruste	Hallintosääntö 77-79 §
Valmistelija	Markus Jaakkola, talousjohtaja p. 050 469 8477, markus.jaakkola@palkane.fi
Esitys	<p>Kunnanjohtaja Pauliina Pikka</p> <p>Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto päättää hyväksyä seuraavat muutokset vuoden 2023 talousarvioon</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. laskea varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottoja 80 000 eurolla, 2. korottaa hallintopalveluiden alla olevan henkilöstöpalveluiden kustannuspaikan lounaslipukkeiden myyntituottoja 12 000 eurolla, 3. korottaa henkilöstökulujen määrärahoja yhteensä 137 000 eurolla esittelytekstin mukaisesti, 4. korottaa rahoitustuottojen alla olevia korkotuottoja 100 000 eurolla, 5. korottaa verotuloja yhteensä 618 000 eurolla esittelytekstin mukaisesti, 6. korottaa valtionosuuksia yhteensä 218 996 eurolla esittelytekstin mukaisesti.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.